UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sacerdotale Ad consuetudinem S. Romanæ Ecclesiæ aliarumque ecclesiarum ex Apostolic[a]e bibliothec[a]e ac Sanctorum Patrum iurium sanctionibus, & ecclesiasticorum doctorum scriptis ...

Venetiis, 1579

De indictione. c. 10

urn:nbn:de:hbz:466:1-40307

Visual Library

pcimanę ille menſis intrabit. ¶ De litera dominicali. Cap. 9.

SIcut aūt cōcurrentes, ita ⁊ dñicales lrę variātur. Nā ī pri
mo anno cycli ſolaris eſt f. lra dñicalis: in ſcđo e. in tertio
d. in quarto c. in quinto a. tunc. n. pp biſſextū ptrāſit b. qđ in his
verſib. declarat̄. Fert ea dux cor amet gens fautor cū coluit bis
Ars genus eſt de corde bono gignit ferus enſis Dicta beant a=
qua gens frons dat cunctis bonus author. In his verſib. ſunt
28. Dictiones, 28. annis cycli ſolaris ſeruientes: prima primo,
ſcđa ſcđo: ⁊ ſic p ordinē, ſumpto initio a primo anno cycli: ita
q̄ q̄cunq̄ fuerit initialis lra alicui iſtarū dictionū, eadē erit li
tera dñicalis in illo anno, cui ſeruit illa dictio: v. g. Fert eſt pri=
ma dictio, ⁊ ſeruit primo anno cycli ſolaris: ⁊ f. eſt prima lra: er
go f. eſt lra dñicalis in primo anno cycli ſolaris, ⁊ ſic de aliis.
Et nota q̄ ille annus eſt biſſextilis, cui deſeruit aliqua dictio
deſinens in t, ⁊ ita primus annus cycli ſemp eſt biſſextilis: cū ei
deſeruiat dictio deſinens in t. f. fert: pp hoc prima lra dictionis
deſinens in t, non erit lra dñicalis in illo anno, cui ſeruit illa di
ctio, niſi a loco biſſexti vltra: q2 lra dñicalis, cum biſſexto ſimul
mutatur. A calendis vero Januarii pcedentis ipſū biſſextum
vſq3 ad locū biſſexti erit lra dñicalis illa: quę immediate ſequi=
tur in calendario poſt illā, quę dı̄et eſſe lra dñicalis: vnde in pri
mo anno cycli, f. eſt lra dñicalis a loco biſſexti vſq3 ad calen. Ja
nuarii ſequentis. A calen. Januarii pcedētis vſq3 ad locū biſſe=
xti, g. eſt lra dñicalis: ⁊ ita in aliis. Annus aūt cui ſeruit illa di=
ctio ſciri poteſt per rōnem ſuperius dictā de cyclo ſolari: nam
rō literę dñicalis tunc currentis ratione ſimili incipit ⁊ finitur.

¶ De indictione. Cap. 10.

NUnc aliqua de indictione dicamus. Eſt autē indictio ſpa
tium tp̄is, quo Romanus princeps tributū gentibus in=
dicebat. Si autem volumus ſcire quota ſit Indictio: debemus
addere tres annos annis dñi, ⁊ poſtmodum diuidere annos
dñi per quindecim quoties poſſumus, ⁊ quotus annus reman=
ſerit facta diuiſione, tota erit Indictio, ⁊ ſi nullus ſuperauerit,
in vltimo anno indictionis ſumus: ⁊ tūc ad primā Indictionē
reuertimur: q2 indictio non tranſcendit quindecim: vñ verſus.
Si tribus adiunctis domini diuiſeris annos.
Per ter quinq3 datur indictio certificata. De indictione plenius

dicemus infra, vbi de cyclis agetur. De era ſupra dictuȝ eſt tra-
ctatu. i. c. 6. ¶ De die naturali ⁊ artificiali. Cap. 11.

Dicet iā ſuperius in pleriſq; locis de die tactū ſit: nihilomi
nus ⁊ hic ſpāliter dicendū eſt. Sciendū eſt igitur ꝙ duplex eſt
dies.ſ. naturalis ⁊ artificialis, ſiue vſualis. Naturalis eſt ſpatiū,
quo ſol ducitur circa totā terrā ab oriente vſq; in occidenteȝ.ſ.
ſpatiū diei ⁊ noctis, qd ſp ꝯtinet 24. horas. Dr̄ dies iſta a diis,
quoꝝ noīa Romani quibuſdā siderib. ſacrauerunt. Uel a dyo,
qd eſt duo: q2 ꝯtinet duo tp̄a, noctē.ſ. ⁊ diē vſualem. Artificialis
eſt ſpatiū, quo ſol moratur ſup noſtrū hemiſpherium ab ortu ſo
lis vſq; ad occaſum. Et hoc ſm ſolis aſcenſum ⁊ deſcenſuȝ cre-
ſcit pariter ⁊ decreſcit. Dr̄ aūt dies a dian, qd eſt claritas. Et dr̄
vſualis ſiue artificialis, q2 ſolū hoc tp̄s aptū eſt vſibus ⁊ artifi-
ciis exercendis. Reliqua pars diei dr̄ nox a noceo, q2 nocet vi-
ſui ⁊ vſui: ⁊ ideo vocata eſt dies a meliori parte ſine cōmemora
tione noctis, Iuxta illud: Et factū eſt veſpere ⁊ mane dies vn9.
¶ Rurſus partes diei ſunt tres, ſm Iſid.ſ. mane, meridies, ⁊ ſu
prema. Mane eſt lux matura, ⁊ plena, nec iam crepuſculū. Me
ridies dicitur quaſi medidies.i. medius dies, vel quia tunc pu-
rior dies eſt. Suprema eſt poſtrema pars diei. Sero dicit a clau
ſis ſeris. ¶ Noctis vero partes ſunt ſeptē.ſ. veſperuȝ, crepuſcu-
lū, ꝯticiniū, itēpeſtū, galliciniū, matutinū, ⁊ diluculū. ¶ Veſpe
rū dr̄ a veſpere occidentali ſtella: q̄ tenebras ſequētes ꝑcedit, ⁊
dn̄r tenebre, quaſi tenentes vmbrā. Crepuſculum dr̄ dubia lux.ſ.
inter lucē ⁊ tenebras. Conticiniū eſt, qn̄ iā oēs ſilēt. Intēpeſtum
eſt mediū noctis tp̄s, qn̄ nil agi pōt, ⁊ oia ſilēt quaſi inopportu-
nū. Galliciniuȝ dr̄ pp gallos lucis ꝑnūcios. Matutinū eſt inter
abſceſſum tenebrarū ⁊ aurore aduētuȝ. Diluculum dr̄ quaſi inci
piēs pars diei lux ⁊ aurora, q̄ ſoleȝ ꝑcedit. Eſt.n. aurora diei cla-
reſcētis exordiū. ¶ Et nota, ꝙ dies alij ſunt ſyderales, in quib.
ſydera mouent, ⁊ hoīes a nauigationibus excludunt: alij plia-
les, de quib. in libris Regū, quibus reges ſolent ad bella ꝓcede-
re, ⁊ alij intercalares, quos ſcimus duodecim menſib. ſupereſſe:
alij caniculares, alij ſolſtitiales, alij equinoctiales: de quibus iā
ꝑmiſſum eſt alii faſti, in qb. iura fant: alii nefaſti eis cōtrarii: alii
feſti.i. feſtiui, vt dies azimorū: alii ꝓfeſti quaſi ꝓcul a feſtis, vt fe
riales: alii mali ſunt, qn̄ in eis plus ſolito homines affligūtur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN